

15. ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN MAAIMENGSELS

Bij het onderzoek naar kunstweide mengsels om te maaien is altijd het uitgangspunt geweest om een snelle voorjaarsontwikkeling te combineren met een goede klaverontwikkeling. Een analyse van de resultaten van kunstweidemengsels op de Warmonderhof in de jaren 1989 tot en met 1997 geeft de volgende inzichten over de grascomponent:

- Italiaans raaigras of Gekruist raaigras is bij een najaarsinzaai te agressief ten opzichte van klaver zodat de klaver in het jaar na inzaai pas in de 3^e of 4^e snede goed tot ontwikkeling komt. Dit wordt erger naarmate later wordt ingezaaid. Overigens kan de situatie bij een inzaai in het voorjaar wel goed slagen.
- de meest extreme, geschikte grascomponent in een gras-klavermengsel is Gekruist raaigras. Voor gras-klavermengsels lijken de rassen Gekruist raaigras die nijnen naar Engels raaigras het meest geschikt.

Onafhankelijk van deze inzichten kwam Cebeco-zaden in 1998 op de markt met een gras-klavermengsel '*Eco-maaien*'. Dit mengsel bevat 40% Gekruist raaigras (ras: *Polly*), 40% tetraploid Engels raaigras (ras: *Gambit*), 15% diploïde Rode klaver (ras: *Violetta*) en 5% Witte klaver (ras: *Riesling*). In het kader van het Demo-project gras-klaver in Noord-Brabant is door Van Schaijk (biologische melkveehouder in Sint-Oedenrode) een proef ingezaaid met twee mengsels: '*Eco-maaien*' en '*Primastos*'. Dit laatste mengsel is in Noord-Brabant bekend om zijn goede voorjaarsontwikkeling en bestaat uit 40% tetraploid Engels raaigras (ras: *Gambit*), 16% diploïd Engels raaigras (ras: *Umbria*), 16% diploïd Engels raaigras (ras: *Heraut*), 9% Timothee (ras: *Promesse*), 12% tetraploïde Rode klaver (ras: *Barfiola*) en 7% Witte klaver (ras: *Alice*). De hoeveelheid zaaizaad voor beide mengsels was 43 kg per ha. De mengsels zijn ingezaaid in augustus 1998 na GPS van haver op zandgrond. Beide mengsels zijn kort de winter in gegaan. In 1999 kregen de mengsels een totale bemesting van 34 m³ drijfmest per ha (19 m³ voor de eerste en 15 m³ voor de tweede snede). Er werden 6 maaisneden geoogst (tabel 1).

Tabel 1: Opbrengst en klaveraandeel van *Eco-maaien* en *Primastos* in 1999 (gemiddelde van 3 herhalingen)

Mengsel	' <i>Eco-maaien</i> '	' <i>Primastos</i> '
Totale ds-opbrengst (t ds/ha)	16,9	15,4
Gemiddelde Rode klaveraandeel (%) van 2 ^e snede	14%	5%
Gemiddelde Rode klaveraandeel (%) van 5 ^e snede	56%	23%
Gemiddelde Witte klaveraandeel (%) van 2 ^e snede	3%	6%
Gemiddelde Witte klaveraandeel (%) van 5 ^e snede	7%	33%
Ds-opbrengst 1 ^e snede (t ds/ha) op 26 april 1999	4,2	3,7

De totale ds-opbrengst van beide mengsels is zeer hoog. '*Eco-maaien*' produceert 1,5 t ds/ha meer dan '*Primastos*'. Voor een gedeelte wordt dit verklaard door de wat hogere opbrengst van de eerste snede, echter de verschillen nemen in de loop van het jaar verder toe. In '*Primastos*' is het aandeel witte klaver hoger dan in '*Eco-maaien*'. Voor rode klaver geldt het omgekeerde. Voor een 1^e jaarskunstweide is het witte klaver-aandeel in '*Primastos*' in de 5^e snede eigenlijk al te hoog. In '*Eco-maaien*' is het rode klaver-aandeel in de 5^e snede een goed uitgangspunt voor de 2^e jaarsproductie, voor '*Primastos*' is dit veel te laag. De resultaten zijn omgekeerd met de boven genoemde ervaring op Warmonderhof. Verwacht werd dat '*Primastos*' meer ruimte aan de klaver zou geven dan '*Eco-maaien*'. Voortzetting van deze proef in 2000 moet meer inzicht geven in de standvastigheid van deze mengsels.

Conclusie

'*Eco-maaien*' is een zeer productief mengsel met een snelle voorjaarsontwikkeling en met een goede klaverontwikkeling. '*Primastos*' levert iets in op productie door het lagere aandeel Rode klaver en het ontbreken van Gekruist raaigras. Wel heeft '*Primastos*' een dichtere zode.

Nick van Eekeren
n.van.eekeren@louisbolk.nl